

**Програма за ТГС ИНТЕРРЕГ ИПШ между Република България и Република
Сърбия 2021-2027 г.**

Основни характеристики на програмния регион:

Програмният регион обхваща 6 области от страна на Република България – Видин, Монтана, Враца, София-област, Перник и Кюстендил и 7 окръга от страната на Република Сърбия – Борски, Зайчарски, Нишавски, Топлички, Пиротски, Ябланички и Пчински. Границата между двете държави е с дължина 341 км с пет гранични контролно-пропускателни пункта. В района на трансгранично сътрудничество живеят 14,13% от общото население на двете държави. В него се отличават няколко големи града като Видин, Монтана, Враца, Перник и Кюстендил от българска страна и Пирот, Ниш и Димитровград от сръбска страна. Граничният регион се оценява като притежаващ богато културно и природно наследство и висока степен на екологична чувствителност по отношение на изменението на климата.

Основното съвместно предизвикателство на региона на трансгранично сътрудничество е да напусне групата на изоставащите региони и да поеме по по-напреднал курс на развитие. Той все още е изправен пред постоянни проблеми, свързани с риска от бедност и неравенството по отношение на доходите, което се дължи на отрицателните демографски промени, недостатъчно развитите регионални вериги за създаване на стойност и предприемачеството, ниската технологична специализация, непривлекателната и неконкурентоспособна бизнес среда.

Установените съвместни нужди от инвестиции отразяват очертаните териториални различия, предизвикателства и предимства, както и целите на Териториалната програма до 2030 г., която има за цел да засили солидарността при насърчаването на сближаването и намаляването на неравенствата между по-добрите места и тези с по-малко проспериращи перспективи или изоставащи.

Общ бюджет на програмата: **38 116 398 евро**

Допустими дейности и бенефициенти по приоритети:

Приоритет (П)	Специфични цели	Бюджет в евро
П1: Конкурентоспособен граничен регион	1.1 Засилване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на МСП и създаване на работни места в МСП, включително чрез продуктивни инвестиции	6 479 788
П2: Интегрирано развитие на граничния регион	2.1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично местно развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността в райони, различни от градските райони	23 251 002
П3: По-устойчив граничен регион	3.1 Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, предотвратяването на риска от бедствия и устойчивостта, като се вземат предвид екосистемни подходи	8 385 608
Общ бюджет		38 116 398

П1: Конкурентоспособен граничен регион

Дейности:

- Съвместно разработване и внедряване на технологични решения, насочени към регионални социално-икономически предизвикателства, водещи до финансови и/или нефинансови резултати, получени чрез сътрудничество;
- Технологични и/или организационни инвестиции, насочени към намаляване на разходите за производство/предоставяне на услуги и всякакви други инвестиции, водещи до повишаване на конкурентоспособността на предприятието, включително, но не само, закупуване на специализирано оборудване и технологии (вкл. свързани с повишаване на квалификацията), системи за наблюдение; закупуване на ИТ оборудване, обучение и трансфер на ноу-хау, виртуални бизнес центрове, решения за електронна търговия, възможности за електронни плащания и др.; Действия, насочени към повишаване на производствения капацитет;
- Инвестиции, насочени към управление на качеството на продуктите/услугите, включително, но не само, подобрения в проектирането на характеристиките на

продукта/услугата, подобрения в сервизното обслужване на клиентите след продажбата, подобрения в гаранцията за продукта, цялостни системи за управление на качеството и всеки друг аспект, който определя общото ниво на качеството на продукта/услугата;

- Действия, насочени към достъп до нови пазари или пазарни сегменти, включващи маркетингови проучвания, технологии за пространствено разширяване, сътрудничество между организации и съвместни бизнес схеми с други предприятия, фирмени изложбени зали във фирмения обект и др.
- Маркетингови и рекламни дейности, участие в международни панаири, изложения и други промоционални мероприятия, консултантски и информационни услуги, включително електронен маркетинг, комуникация с клиенти и др.

Целеви групи:

- Микро, малки и средни предприятия (ММСП)

П2: Интегрирано развитие на граничния регион

Дейности:

- Действия, насочени към разширяване на достъпността и подобряване на качеството на услугите от общ интерес (УОИ) в подкрепа на социалния и икономическия растеж – разработване на решения, които отговарят на променящите се нужди чрез възприемане на нови технологии (по-добро съотношение цена/качество, по-бързо предоставяне на услуги), обществени предизвикателства (напр. застаряване на населението, обезлюдяване, сребърна икономика и др.) и финансови ограничения; разработване на решения за разнообразяване на начините за организиране, предоставяне и финансиране на УОИ;
- Разработване и предоставяне на рамкова подкрепа за местните предприятия за растеж, разширяване и постигане на по-добри резултати на един по-екологичен и по-интелигентен световен пазар – организациите за подкрепа на бизнеса от региона ще си сътрудничат при създаването на цялостна съвместна бизнес програма за бизнес услуги и консултантски услуги, предназначена да отговори на нуждите на местните ММСП за разрастване и повишаване на конкурентоспособността на регионалния и международния пазар. Програмата ще се съсредоточи върху обучението и развитието, които ще обхванат

широк кръг от теми (предприемачество, интегрираност, ефективно използване на ресурсите, цифровизация, интернализация), заедно със стабилна режа за подкрепа надзора и наставничеството. Тази непряка подкрепа за местния бизнес ще генерира по-широки ползи за програмния район. Такива ползи могат да включват повишена заетост, предприемачество и конкурентоспособност в региона, както и подобрени условия на околната среда, подобрени иновации и по-добри нива на оцеляване на бизнеса. Подкрепата на предприятията по П2 ще допълни пряката подкрепа, предвидена по П1, по следния начин: Целта на П1 (пряка подкрепа за МСП) е подобряване на производителността и увеличаване на пазарните дялове чрез: 1) съвместно разработени технологични решения за засилване на устойчивия растеж и 2) осигуряване на производствени инвестиции (придобиване на основен капитал и нематериални активи) до - мащабиране на тези решения. Целта на П2, по отношение на МСП, е да се подобрят знанията и уменията на предприятията (придобиване на капитал от знания) в различни области на политиката (напр. интеграция в регионални и международни вериги на стойност) за справяне с различни териториални социално-икономически предизвикателства чрез предоставяне на непряка подкрепа (консултации, обучение, обмен на опит). На практика индивидуалната подкрепа на предприятията по приоритет 2, която ще бъде разработена под формата на програми за подкрепа на бизнеса въз основа на задълбочено проучени нужди и потенциал за растеж, ще търси постигането на цели като: повишаване на иновациите и предприемаческия капацитет, преминаване към по-дигитален и по-екологичен начин на работа, присъединяване към международни вериги на стойност, растеж на бизнеса и др.

- Действия, насочени към рационализиране на използването на туристическите ресурси на трансграничния регион, вкл. осигуряване на по-бърз, справедлив и екологичен достъп и условия за свързване в мрежа на културно наследство и туристически обекти в трансграничния район – разработване на нови интегрирани регионални туристически продукти; реставрация, опазване, представяне на обекти на културното наследство; подкрепа за природни туристически обекти; създаване на природни обекти за стопанско ползване; инвестиции в инфраструктура и съоръжения за туристическа подкрепа; укрепване на връзките между природни и културни обекти, включително чрез подобряване на велосипедната мрежа, пътната инфраструктура, инфраструктурата на

граничните пунктове; обучение на персонал на туристически атракции; подобряване на практиките за маркетинг и брендиране в туризма в трансграничния район.;

Целеви групи:

- Гражданското общество;
- Местни/регионални органи и органи, регионални структури на централни публични органи;
- Неправителствени организации;
- Научноизследователска и развойна дейност, академични институции и институции за обучение;
- Социални институции;
- МСП и техните професионални организации.

ПЗ: По-устойчив граничен район

Дейности:

- Оптимизиране на образователния процес по отношение на разработването и прилагането на рамка за реагиране при бедствия, целяща засилване на взаимодействието между науката и политиката за по-стабилна база от знания за вземането на решения;
- Действия, насочени към укрепване на институционалното сътрудничество в трансграничния регион чрез разработване на ръководства и стратегически документи обмен на информация, знания и умения; провеждане на съвместни обучения на място и др.;
- Разработване и прилагане на всеобхватна програма за готовност на граничните общности за адекватна реакция при природни бедствия, включително обучения на място, симулации, кампании за повишаване на осведомеността и др.;
- Малки инвестиции в публична инфраструктура за обучение и инвестиции в специализирано оборудване;
- Съвместно разработване на протоколи, процедури и подходи за предотвратяване на риска и управление на бързото реагиране при много потенциални извънредни ситуации.

Инвестициите ще бъдат под формата на проект от стратегическо значение, свързан с подготовка на населението за реакция при бедствия и повишаване на капацитета на професионалистите за реагиране при извънредни ситуации в трансграничната зона.

Целеви групи:

- Национални органи за управление на бедствия в Република България и Република Сърбия;
- Местни екипи за защита и спасяване от Република България и Република Сърбия;
- Доброволни пожарни отряди от Република Сърбия и Национална асоциация на доброволците в Република на България;
- Местни власти;
- Деца, студенти, възрастни хора на възраст 60 и повече години, представители на бизнеса;
- Общо население от трансграничния регион.

Бенефициенти:

- Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГД ПБЗН) – Министерство на вътрешните работи, Република България;
- Сектор „Управление на извънредни ситуации“ – Министерство на вътрешните работи, Република Сърбия;
- Академията на Министерството на вътрешните работи, Република България;
- Национална асоциация на доброволците в Република България (НАДРБ);
- Други компетентни институции в тази област.